

VENDIM
Nr. 312, datë 27.4.2016

PËR MIRATIMIN E PLANIT KOMBËTAR TË VEPRIMIT “PËR PARANDALIMIN DHE LUFTËN KUNDËR TRAFIKIMIT TË PASURIVE KULTURORE TË LUAJTSHME”, 2016–2018

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e ministrit të Punëve të Brendshme dhe të ministrit të Kulturës, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Planit Kombëtar të Veprimit “Për parandalimin dhe luftën kundër trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme”, 2016–2018, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.

2. Poseduesit privatë, që kanë në zotërim objekte të trashëgimisë kulturore të luajtshme, brenda 6 (gjashtë) muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij vendimi, i regjistrojnë ato në Qendrën Kombëtare të Inventarizimit të Pasurive Kulturore.

3. Ngarkohen Ministria e Punëve të Brendshme, Ministria e Kulturës, Ministria e Arsimit dhe Sportit, Ministria e Financave, Akademia e Shkencave dhe bashkë të për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Edi Rama

PLAN KOMBËTAR VEPRIMI
PËR PARANDALIMIN DHE LUFTËN KUNDËR TRAFIKIMIT TË PASURIVE KULTURORE TË LUAJTSHME
2016–2018

I. Hyrje

Trafiku i paligjshëm i trashëgimisë kulturore është një nga format e krimit transnacional që ndikon jo vetëm në kulturën, por edhe në ekonominë e vendeve të origjinës, transitit dhe atyre të destinacionit përfundimtar. Qeveria shqiptare, në programin e saj ka parashikuar si një nga prioritetet e punës, luftën kundër krimit të organizuar, ku përfshihet edhe lufta kundër trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme. Në shprehje të vullnetit për të luftuar veprimtarinë kriminale ndaj pasurive kulturore të luajtshme, Policia e Shtetit ndërmori iniciativën për hartimin e Planit Kombëtar të Veprimit “Për parandalimin dhe luftën kundër trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme, 2016–2018”. Ky dokument u hartua me kontributin e institucioneve kombëtare përgjegjëse që merren me luftën kundër trafikimit të veprave të artit e kulturës, si: Ministria e Punëve të Brendshme (Drejtoria e Policisë së Shtetit me strukturat e saj: Sektori Kundër Trafikeve të Paligjshme, ZQK Interpol Tiranë, Departamenti për Kufirin dhe Migracionin, Departamenti për Sigurinë Publike, Drejtoria Kundër Krimit Financiar, Drejtoria e Teknologjisë së Informacionit); Ministria e Kulturës: Drejtoria e Përgjithshme e Planifikimit Strategjik për Trashëgiminë dhe Diversitetin Kulturor, Qendra Kombëtare e Inventarizimit të Pasurive Kulturore; Qendra e Studimeve Albano-logjike; Agjencia e Shërbimit Arkeologjik; Komiteti Shqiptar i Kulteve; Ministria e Financave: Drejtoria e Përgjithshme e Doganave.

Qëllimi i planveprimit kombëtar është harmo-nizimi i përpjekjeve të institucioneve përgjegjëse, rritja e bashkëpunimit ndërmjet tyre dhe njëkohë-sisht adaptimi i mjeteve e metodave ligjore më efikase, nga të gjitha institucionet kombëtare përgjegjëse, në luftën kundër vjedhjes e trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme.

Baza ligjore e Planit Kombëtar të Veprimit

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë.

Ligji nr. 7895, datë 27.1.1995, “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar.

Ligji nr. 9048, datë 7.4.2003, “Për trashëgiminë kulturore”, i ndryshuar.

Ligji nr. 9386, datë 4.5.2005, “Për muzetë”.

Ligji nr. 9154, datë 6.11.2003, “Për arkivat”.

Ligji nr. 8523, datë 9.9.1999, “Për aderimin e RSH-së në Konventën e UNESCO-s për mjetet e ndalimit dhe të parandalimit të importit, eksportit dhe transferimit të paligjshëm të pronësisë së pasurisë kulturore”.

Ligji nr. 9806, datë 17.9.2007, “Për aderimin e RSH-së në Konventën e Evropiane, “Për mbrojtjen e trashëgimisë arkeologjike”” (të rishikuar).

Ligji nr. 10027, datë 11.12.2008, “Për aderimin e RSH-së në Konventën, “Për mbrojtjen e trashë-gimisë kulturore nënujore””.

Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 663, datë 17.7.2013, “Për miratimin e strategjisë ndërsekto-riale të luftës kundër krimit të organizuar, trafikeve të paligjshme dhe terrorizmit, 2013–2020 dhe planit të veprimit për vitet 2013–2016”.

Analizë

Shqipëria është një vend me trashëgimi kulturore, në fushën e arkeologjisë, objekteve me interes paleontologjik, prehistorik, numizmatik, etnografik, të qytetërimit antik e mesjetar, dorëshkrimeve, kodikëve, mbishkrimeve, qyteteve muze, parqeve, objekteve të kultit, vepra të arteve pamore etj.

Situata e trafikimit të veprave të artit e kulturës gjatë viteve të fundit, paraqitet më pak shqetësuese dhe madje më e kontrolluar krahasuar me periudhat e mëparshme. Shqipëria ka zbatuar një sërë politikash dhe strategji të përshtatshme gjatë viteve të fundit, të cilat janë vlerësuar edhe nga raportet ndërkombëtare.

Fenomeni i trafikimit të veprave të artit e të kulturës, nuk është problem vetëm i Shqipërisë, por një problem ndërkombëtar me përmasa për të gjithë botën. Në trafikun ndërkombëtar të pasurive kulturore të luajtshme ekzistojnë njëkohësisht vendet e origjinës, vendet ku këto objekte kalojnë transit dhe vendet me destinacion tregu. Vendi ynë kryesisht, nuk evidentohet si një vend destinacioni për pasuritë kulturore të luajtshme, por më tepër një vend origjine, me destinacion tregun e jashtëm.

Numri i objekteve të trashëgimisë sonë kulturore, të trafikuar jashtë shtetit është i madh, referuar faktit të vjedhjes së tyre në të kaluarën (referencë vitet 90 e këtej) apo kërkesës së tregut të jashtëm për këto objekte.

Gjithashtu, është i njohur fakti i gërmimeve të paligjshme nëpër qendrat arkeologjike historike apo kërkimeve nënujore, të kryera nga shtetas shqiptarë apo të huaj, të cilët kanë për qëllim, gjetjen, përvetësimin dhe trafikimin e pasurive kulturore të luajtshme jashtë shtetit. Ndërkohë, ka të dhëna për ndërtime të reja, me ose pa leje nga organet kompetente mbi objekte apo banesa monument kulture apo me vlera për trashëgiminë kulturore. Për parandalimin e goditjen e rasteve të tilla është rritur bashkëpunimi ndërmjet institucioneve përgjegjëse dhe është forcuar kontrolli në territor nga strukturat e policisë.

Gjithashtu, janë evidentuar raste të vjedhjes së ikonave (ikonostaseve) nëpër kisha, kryesisht në rajonin juglindor dhe jugperëndimor të Shqipërisë me qëllim trafikimin e tyre jashtë vendit.

Ruajtja e objekteve apo vendeve ku ekspozohen e depozitohen vlera të trashëgimisë kulturore, është një problem që lë hapësira për abuzime nga elemente me prirje kriminale në drejtim të kërkimeve të paligjshme, përvetësimit, vjedhjes së pasurive kulturore të luajtshme.

Lufta kundër vjedhjes dhe trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme, për Policinë e Shtetit përbën një ndër angazhimet e saj, në kuadrin e përgjith-shëm të luftës kundër krimit të organizuar.

Nga hetimi i rasteve dhe informacionet e grumbulluara, rezulton se pasuritë kulturore të luajtshme të vjedhura apo të përvetësuara në rrugë të paligjshme në Shqipëri, trafikohen jashtë vendit si nëpërmjet pikave të kalimit kufitar apo edhe jashtë tyre.

Kalimi nëpërmjet vendkalimeve kufitare është i mundshëm, kryesisht për shkak të mungesës së eksperiencës dhe njohurive të pamjaftueshme në fushën e pasurive kulturore të paluajtshme, të autoriteteve përgjegjëse në pikat e kalimit kufitar (si dogana apo policia kufitare), kamuflimit të tyre në mjete të rënda me mallra apo anije transporti, falsifikimit të dokumentacionit shoqërues, përmasat e vogla të objekteve që trafikohen etj.

Shqipëria ka vlerësuar rekomandimet e Komisionit Evropian pasqyruar në Raportet e Progresit për Shqipërinë dhe do të vazhdojë të përforcojë masat e ndërmarra për luftën kundër krimit të organizuar, veçanërisht do të sigurojë implementimin e masave të ndërmarra në luftën kundër, trafikeve të paligjshme.

Është forcuar bashkëpunimi me partnerët ndërkombëtarë nëpërmjet shkëmbimit të informacionit dhe pjesëmarrjes në operacionet e për-bashkëta. Në funksion të zgjerimit të bashkë-punimit ndërkombëtar kundër krimit të organizuar janë nënshkruar disa marrëveshje bashkëpunimi dy- e shumëpalëshe me vende dhe organizata rajonale e ndërkombëtare. Instalimi i linjave të sigurta të komunikimit ka sjellë rritje të ndjeshme të shkëmbimit të informacionit me EUROPOL, zyrat ndërlidhëse të vendeve të Bashkimit Evropian dhe ato të palëve të treta, të atashuara pranë këtij organizmi.

Në sajë të koordinimit të mirë të strukturave përgjegjëse për parandalimin e goditjen e trafikimit të veprave të artit e të kulturës, rritjes së kapaciteteve profesionale të efektivave, rritjes sasiore e cilësore të hetimeve proaktive me metoda speciale të hetimit, për periudhën 2013–2015, janë evidentuar 22 vepra penale, “Trafikimi i veprave të artit dhe kulturës”, me 29 autorë.

Bashkëpunimi

Hetimi i rasteve të vjedhjes dhe të trafikimit të pasurisë kulturore të luajtshme kërkon një nivel të caktuar të njohurive në fushën e pasurive kulturore të luajtshme, e për rrjedhojë kërkohet një bashkëpunim i institucioneve dhe agjencive të zbatimit të ligjit në fushën e hetimit të veprave penale, policisë dhe prokurorisë (trajtime nga specialistë të artit e kulturës dhe trashëgimisë kulturore).

Informacionet paraprake që merren për vjedhjen dhe trafikimin e pasurive kulturore apo bllokimin e tyre nga autoritetet policore homologe, për vetë natyrën specifike të kësaj veprë penale, kërkojnë një bashkëpunim të ngushtë ndërmjet strukturave të hetimit, agjencive dhe institucioneve të specializuara në fushën e artit dhe trashëgimisë kulturore, si dhe me Zyrën Qendrore Kombëtare të Interpolit e Prokurorinë.

Kështu, në raste të bllokimit të pasurive kulturore të luajtshme me origjinë nga Shqipëria, nga autoritete homologe kërkohen detaje që vërtetojnë origjinën e kësaj veprë si përmasat e objektit, lloji i materialit, vendgjetja e tij, vendi i ruajtjes, numri i inventarit, fotografi e detaje të tjera që vërtetojnë origjinën dhe pronësinë e një veprë (pasaporta e objektit).

Shqipëria vitet e fundit ka bërë një progres të dukshëm, duke aderuar në instrumente evropiane dhe ndërkombëtare, të cilat e lehtësojnë bashkëpunimin në fushën penale sikurse dhe duke nënshkruar një numër të madh marrëveshjesh dypalëshe.

Burimet e financimit

Plani i veprimit është parashikuar të ketë një kosto indikative të përgjithshme prej 182,239,106 lekësh.

Këto kosto do të mbulohen tërësisht nga buxheti i shtetit, përkatësisht përmes programeve të PBA-së të Ministrisë së Punëve të Brendshme, programi i Policisë së Shtetit (nënprogrami “Hetimi i krimit”), si dhe të Ministrisë së Kulturës, programi Mbështetje për Art-Kulturën, si edhe programi trashëgimisë.

Nga përlogaritja e koston për Policinë e Shtetit rezulton se shuma e përfshirë 124,209,388 lekë është e përfshirë brenda tavaneve të PBA-së 2016–2018.

Nga përlogaritja e koston për Ministrinë e Kulturës rezulton se shuma e përfshirë 58,029,718 lekë është e përfshirë brenda tavaneve të PBA-së 2016–2018.

Konstatime

Nga analiza e kryer “Planit kombëtar të veprimit 2012–2014”, u konstatua si më poshtë:

- Institucionet kombëtare të cilat kanë një rol të rëndësishëm në parandalimin e vjedhjes dhe trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme janë: Drejtoria e Policisë së Shtetit, Drejtoria e Përgjithshme për Planifikimin Strategjik për Trashëgiminë dhe Diversitetin Kulturor – Qendra Kombëtare e Inventarizimit të Pasurive Kulturore, Drejtoritë Rajonale të Kulturës Kombëtare (6 DRKK, Durrës, Vlorë, Korçë, Gjirokastrë, Berat, Shkodër); institucionet fetare, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, Shërbimi Informativ Shtetëror, bashkitë, arkivat etj. Midis këtyre institucioneve dhe Policisë së Shtetit ekziston një bashkëpunim në drejtim të shkëmbimit të informacionit, por kërkohet një koordinim dhe bashkërendim më i mirë i aktiviteteve.

- Mungesa e një inventari të saktë me të dhëna të detajuara (fotografi dhe të dhëna të tjera identifikuese) për pasuritë kulturore të luajtshme, të vjedhura e përvetësuara në vite në muzetë apo institucionet e tjera kulturore dhe fetare në Shqipëri, pas viteve 90, si dhe gjatë vitit 1997 e më pas.

- Mungesa e Inventarit Kombëtar të Trashëgimisë Kulturore. Muzetë kombëtare dhe lokale, institucionet që posedojnë objekte dhe fonde të trashëgimisë kulturore, si dhe poseduesit dhe koleksionistët privatë, antikuaristët janë ende shumë larg zbatimit të ligjit nr. 9048, datë 7.4.2003, “Për trashëgiminë kulturore” dhe ligjit nr. 9386, datë 4.5.2005, “Për muzetë”.

- Mungesa e licencimit dhe e regjistrimit të koleksionistëve privatë dhe dyqaneve të antikuriatit dhe pajisja e tyre me një leje të veçantë për ushtrimin e aktivitetit pas regjistrimit të të gjitha objekteve të trashëgimisë kulturore që posedojnë në databazën kombëtare pranë Qendrës Kombëtare të Inventarizimit të Pasurive Kulturore.

- Pamjaftueshmëri bashkëpunimi ndërinstitucional (rajonal) ndërmjet strukturave përgjegjëse në luftë kundër fenomenit të kërimit të paligjshëm, përvetësimit, vjedhjes dhe trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme.

- Nevoja e grupeve të ekspertëve, të ndarë sipas tipologjive kryesore të objekteve të trafikuar dhe specifikimi i kompetencave të tyre.

- Ekzistenca e një tregu informal në tregtinë e pasurive kulturore të luajtshme brenda vendit, pasi kemi të bëjmë me një aktivitet tregtar (pikturat që shiten nga autorë të ndryshëm, shitja e objekteve të ndryshme në pazarin e Krujës, në Shkodër, Tiranë etj.)

- Mangësi në ndërgjegjësimin e publikut, e programeve të edukimit për pasojat e ekzistencës së tregut të paligjshëm të pasurive kulturore të luajtshme, nxjerrjes së tyre jashtë kufijve.

- Ndërgjegjësimi i komunitetit sipas grup-moshave (hartimi i kurrikulave në bashkëpunim me Ministrinë e Arsimit dhe Sportit në funksion të këtij procesi).

- Hartimi dhe përdorimi i kontratave tip me përdorimin e monumenteve të kulturës nga të tretët në rastet e zhvillimit të aktiviteteve që kanë në fokus promovimin e vlerave të trashëgimisë kulturore (në këto parashikohen dhe masat në rastet e dëmtimit të monumentit).

- Mungesa e një liste të ekspertëve me njohuri specifike në fushën e pasurive kulturore të luajtshme, në dispozicion të autoriteteve policore dhe prokurorisë, për dhënien e vlerësimeve në rastet e sekuestrimit të objekteve të dyshuara si vepra arti.

Plani i veprimit përmban këto elemente:

- Objektivat;

- Llojet e veprimtarive që do të kryhen;

- Institucionet përgjegjëse;

- Burimet financiare dhe partnerët e mundshëm në zbatimin e detyrës;

- Treguesit e arritjeve të pritshme.

Objektivat

Për parandalimin e trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme synohet të realizohen këta objektiva kryesorë:

1. Krijimi dhe përditësimi i Inventarit të Fondit Kombëtar të Pasurive Kulturore. Përcaktimi i afatit kohor të detyrueshëm, 2016–2018, për zbatim nga institucionet që posedojnë dhe administrojnë objekte apo fonde të pasurive kulturore.

2. Përmirësimi i kuadrit ligjor që rregullon fushën e trashëgimisë kulturore në funksion të forcimit të luftës kundër trafikimit të objekteve të trashëgimisë kulturore.

3. Forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional në nivel qendror apo lokal, për të maksimizuar përpjekjet e të gjitha institucioneve të përfshira në luftën kundër trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme.

4. Fuqizimi i kapaciteteve teknike dhe profesio-nale përmes organizimit të trajnimeve dhe të takimeve të përbashkëta.

5. Intensifikimi i bashkëpunimit ndërkombëtar në fushën e trafikimit të paligjshëm përmes nënshkrimit të marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe.

6. Ndërgjegjësimi në komunitet mbi trafikimin e paligjshëm dhe pasojat e tij.

OBJEKTIVA SPECIFIKË

Aktivitetet	Institucionet përgjegjëse	Afati kohor	Tregues	Burimet
1. Parandalimi i trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme përmes krijimit dhe përditësimit të bazave të të dhënave kombëtare të objekteve. 1.1 Përgatitja e një udhërrëfyese përmbledhës në bazë qarku në lidhje me fondet e trashëgimisë kulturore, parqeve arkeologjike, muzeve historike kombëtare, lokale, tipologjisë të shtetit në rrethe, objekteve të kultit, me status monumenteve të kulturës, institucione dhe godina që ruajnë e ekspozojnë trashëgimi kulturore. Një kopje e këtij udhërrëfyese depozitohet në QKIPK. 1.2 Inventarizimi i objekteve të trashëgimisë kulturore në QKIPK, përfundimi i inventarit të objekteve të humbura, si dhe lidhja e <i>data base-s</i> së QKIPK-së me pikat e kalimit kufitar (PKK). 1.3 Të ndahen dyqanet e antikuariatit nga dyqanet e artizanatit. Dyqanet e antikuariatit të pajisin detyrimisht objektet e tyre me kartelat e regjistrimit të QKIPK-së. Të krijohet lista e dyqaneve të antikuariatit për të gjithë Shqipërinë. 1.4 Përgatitja e hartës GIS: databaza e informacionit arkeologjik mbi veprimtarinë në terren të ASHA-së (vëzhgime intensive arkeologjike të shpëtimit, gjetjet rastësore). Dhe, mbi veprimtarinë e Institutit Arkeologjik (QSA) për Gërmimet Shkencore. Harta GIS të depozitohet pranë institucioneve përgjegjëse në mënyrë që të njihen si zona me potencial arkeologjik të ngarkuara me ligj për mbrojtjen dhe ruajtjen e trashëgimisë kulturore si parandalim për gërmimet klandestine dhe në funksion të parandalimit për luftën kundër trafikimit të pasurive kulturore. 1.5 Institucionet shtetërore që administrojnë objektet e trashëgimisë kulturore në të gjithë vendin duhet të depozitojnë pranë QKIPK-së një kopje të regjistrimit themeltar të fondit të objekteve muzeore, galerive, fondeve të institucioneve, pasaportat e objekteve, si dhe dosjet e plota të objekteve të trashëgimisë kulturore që posedon rrjeti muzeal dhe fondet e këtyre institucioneve, me qëllim krijimin e një inventari kombëtar të plotë dhe të saktë të objekteve të trashëgimisë kulturore dhe katalogimin informatik të trashëgimisë kulturore të popullit shqiptar, si dhe mbikëqyrjen dhe monitorimin e respektimit të të drejtave të pronësisë dhe të lëvizjes së objekteve të trashëgimisë kulturore. 1.6 Identifikimi dhe katalogimi i objekteve në pronësi private të pidentifikuara më parë dhe si rrjedhojë të pakataloguara. Zbatimi i ligjit nr. 9048, datë 7.4.2003 “për trashëgiminë kulturore” bëhet i detyrueshëm për të gjitha objektet që dalin jashtë shtetit, qoftë për një afat të përcaktuar, qoftë përgjithmonë (për shitje), dhurim apo ndryshim vendbanimi, duhet të regjistrohen në bazën e të dhënave për të marrë lejen përkatëse. Kur janë pronë private ato kontrollohen nga Komisioni Shtetëror i Vlerësimit, i cili i sugjeron Ministrin të Kulturës veprimtarinë e mëtejshme, pra lejin apo moslejin e lëvizjes, konform ligjit.	D.V. Policisë&DRKK, Muze Kombëtar dhe Lokal, instit. që i administrojnë këto fonde. QKIPK; Bashkia, qarku MK; QSA; DRKK; QKIPK; bashkitë MK; QKIPK; DPD; ASHA & donatorë ASHA dhe donatorë MK; QSA; IA; IMK; IAKSA; GKA; QKIPK; DRKK; bashkitë QKIPK; DPPSTKM MK; DRKK; bashkitë; DPSH	2016 i detyrueshëm për institucionet që posedojnë dhe administrojnë fonde të pasurive kulturore. 2016–2018 i detyrueshëm përmes një urdhri apo VKM-je për institucionet që posedojnë dhe administrojnë fonde të pasurive kulturore. 2016-2018 i detyrueshëm përmes një urdhri apo VKM-je për institucionet që posedojnë dhe administrojnë fonde të pasurive kulturore.	1.1 Njohja e situatës, në nivel qarku në drejtim të vlerave të trashëgimisë kulturore, vendeve e mënyrën ruajtjes, si dhe gjendjes së riskut, për objektet e trashëgimisë kulturore. 1.3 Kartela e unifikuar dhe baza kombëtare e të dhënave përbëjnë një sukses, ligjor dhe praktik, pasi ato do të ndikojnë drejtpërsëdrejti në luftën antitrafik. Kartela të jetë me numërat, me letër të veçantë dhe me elemente sigurie. 1.4 Lehtësimin e proceduarve për kërkimin, gjetjen dhe rikthimin e objekteve të vjedhura dhe të trafikuar jashtë shtetit. 1.5 Monitorimi i situatës kundër kërkimeve të paligjshme arkeologjike, tregtimit të paligjshëm dhe trafikimit të veprave të artit e kulturës. 1.6 Regjistrimi i objekteve që përbëjnë pasuri ose trashëgimi kulturore dhe certifikimi i tyre.	1.1 MPB: 4,170,285 lekë/për 3-muaj MK: 1,000,000 lekë 1.2 MK: 3,000,000 lekë 1.3 MK: 45,429,718 lekë 1.4 MK/ASHA: 3,500,000 lekë 1.6 MK: 200,000 lekë

2. Përmirësimi i kuadrit ligjor me qëllim të forcimit të luftës kundër trafikimit të objekteve të trashëgimisë kulturore.				
2.1 Rishikimin e kodit penal duke përfshirë ndëshkimet për veprat penale në fushën e arkeologjisë, si dhe kallëzim penal për veprat që konstatohen.	Prokurori; Sektori Task-Forcë, IKMT; institucione, homologë	2016–2018	2.1 Bashkëpunim me Prokurorinë dhe Sektorin Task-Forcë, IKMT dhe shkëmbim eksperience me institucione homologe evropiane.	
2.2 Hartimi i projekteve për rregullime ligjore, për sa u përket individëve që veprojnë në tregun e veprave të artit (si p.sh., koleksionistë të ndryshëm, numizmatë, filatelistë, antikuaristë, që shesin sende të vjetra me vlerë). Në mënyrë të veçantë në bashkëpunim me autoritetet lokale dhe ato tatimore e financiare të realizohet koordinimi i nevojshëm për të rregulluar shitblerjen e këtyre objekteve, veçanërisht në tregun e pazarit të Krujës, Gjirokastrës, Beratit, Korçës, ku përveç riprodhimeve të këtyre objekteve me vlerë që shiten si suvenire, shpesh përfundojnë edhe objekte origjinale që disponohen nga individë, të cilët në mungesë të ndërgjegjësimit dhe vështirësive financiare i shesin kundrejt vlerave të papërfillshme.	MK; QKIPK		2.2 Bazë ligjore e miratuar, për një bashkëpunim më të mirë ndërinstitucional, me qëllim parandalimin dhe goditjen e fenomeneve që ndikojnë në cenimin e pasurive të trashëgimisë kulturore.	2.2 MK: 500,000 lekë
2.3 Përfshirja në kriteret e marrjes së lejes zhvillimore të raportit të vëzhgimit (survey) arkeologjik.	MK; ASHA; bashkitë			
3. Forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional nëpërmjet trajnimeve dhe analizave të përbashkëta për të mbështetur luftën ndaj trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme.		2016		
3.1 Krijimi i grupit ndërinstitucional të punës, për monitorimin e luftës kundër vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit e kulturës, me pjesëmarrjen e një përfaqësuesi të çdo institucioni përgjegjës (DPSH, DPD, QSA etj.)	MK; QKIPK; DPD; DRKK-të.			
3.2 Hartimi i Marrëveshjeve të Bashkëpunimit me bashkitë për ruajtjen dhe mbrojtjen e zonave arkeologjike dhe me potencial arkeologjik.	MK; ASHA: bashkitë; DRKK-të	2016–2018		3.2 MK/ASHA: 300,000 lekë
3.3 Përbushjen e detyrimeve ligjore të parashikuara në Memorandumin e Bashkëpunimit ndërmjet QKIPK-së dhe DPD-së në respektimin e mbrojtjes së pasurive kulturore të popullit shqiptar, si aspekt i rëndësishëm i identitetit kombëtar. QKIPK-ja është institucioni i ngarkuar me ligj për inventarizimin, kartelizimin, katalogimin informatik dhe nxjerrjen e pasaportës së objekteve të trashëgimisë kulturore. Ajo ka të drejtën e përgatitjes së dokumentacionit për lëvizjen e objekteve, pavarësisht nga pronësia mbi to, brenda e jashtë vendit. DPD-ja ka përgjegjësinë ligjore për kontrollime import-eksportit të objekteve të trashëgimisë kulturore.	QKIPK; DPD; DPSH QKIPK; DPD; DPSH; IA; IAKSA; DPPSTKD	2016	3.3 Rritja e efikasitetit të strukturave të specializuara në drejtim të parandalimit të trafikimit të objekteve të trashëgimisë kulturore.	
3.4 Krijimi i pikave të kontaktit ndërmjet DPSH, DPPSTDK dhe QKIPK në Ministrinë e Kulturës dhe QSA. Krijimi i pikës së kontaktit ndërmjet QKIPK-së dhe DPD-së.		2016	3.4 Shkëmbim i shpejtë i informacionit, për situata dhe probleme emergjente në lidhje me problematikën e vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit e kulturës dhe ekspertimi e vlerësimi pa vonesë i tyre.	
3.5 Nënshkrimi i marrëveshjeve të bashkëpunimit ndërinstitucionalë, me qëllim aksesin në databazën e QKIPK-së për shkëmbimin e shpejtë dhe të saktë të informacionit për çdo objekt të trashëgimisë kulturore.	PSH; MK; QKIPK.	2016–2018	3.5 Krijimin e lehtësirave të nevojshme për një kontroll më efikas në pikat e kontrollit kufitar-doganor, për parandalimin e trafikimit të objekteve të trashëgimisë kulturore.	

3.6 Të forcohet kontrolli në hyrje-dalje të P. K. Kufitar të vendit tonë nëpërmjet zbatimit të rregullave strikte të kontrollit dhe gjetjes së formave e metodave më efikase për identifikimin e trafikantëve të veprave të artit e kulturës.	DPSH; DPPSTKD; QKIPK; IA; IAKSA;	2016–2018	3.6 Parandalimi i trafikimit të veprave të artit të vjedhura apo të gjetura nga gërmime të paligjshme.	
3.7 Shfrytëzimi i faqes ASF 2 të Interpolit, si dhe atë të QKIPK-së, për vepra arti të vjedhura e shpallura në kërkim ndërkombëtar, si dhe ato që tentojnë t'i kalojnë në mënyre të paligjshme jashtë shtetit, nëpërmjet kufirit shtetëror.	MK; DPPSTKD.	2016–2018	3.7 Identifikimi i veprave të artit të vjedhura në tentative trafikimi, nëpërmjet kontrollit selektiv të bagazheve të personave të dyshuar. Kapjen në flagrancë të trafikantëve të veprave të artit të vjedhura dhe bashkëpunëtorëve të tyre.	
3.8 Zbatimi i sanksioneve administrative të parashikuara në ligjin e trashëgimisë kulturore, në çdo rast të konstatimit të shkeljeve të dispozitave të parashikuara në këtë ligj.	PSH-MK; QKIPK DPSH; Dr. vendore të policisë	2016–2018	3.8 Ndëshkimi administrativ i personave, të cilët kapen në shkelje të dispozitave ligjore të parashikuara nga ligji i trashëgimisë kulturore.	3.8 MPB: 16,681,140 lekë për pagesën në masën 50% të pagës për 2 vjet
3.9 Zbatimi i praktikave më të mira, për grumbullimin e të dhënave prej burimeve të kualifikuara të informacionit, për persona apo grupe personash të përfshirë në aktivitetin e paligjshëm, të vjedhjes trafikimit të veprave të artit, si dhe kërkimeve të paligjshme arkeologjike apo nënujore.	DPSH (D.P. për Kufirin&Migracionin) DPPSTKD QKIPK, Interpol-Tirana MK; DPPSTKD DPD	2016–2018	3.9 Evidentimi i personave të cilët dyshohet se merren me aktivitet kriminal në fushën e trafikimit të veprave të artit dhe kulturës.	3.9 MPB: 16,681,140 lekë për pagesën në masën 50% të pagës për 2 vjet
3.10 Mbështetja e strukturave për hetimin e trafikut të paligjshëm në produktet analitike të hartuara nga strukturat e analizës së informacionit kriminal me qëllim orientimin e hetimeve proaktive.			3.10 Rekomandimet e produkteve analitike “Vlerësimi i kërcënimit të krimit të organizuar”, “Vlerësimi i grupeve Kriminale” etj.	3.10 MPB: 27,732,696 lekë për 2 vjet
3.11 Publikimin e operacioneve të suksesshme kundër vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit dhe kulturës.	DPSH, DPD, Dr. vendore të policisë.	2016–2018	3.11 Ndërgjegjësimi i opinionit për pasojat penale në rast të implikimit në veprimtarinë e paligjshme në dëm të trashëgimisë kulturore.	3.11 MPB: 2,849,496 lekë për 2 vjet
3.12 Bashkëpunimi me Zyrën Qendrore Kombëtare Interpol-Tirana dhe DPD-së, për rastet e shpalljes, anulimit dhe komunikimin me zyrat analoge, për kërkimin gjetjen dhe kthimin në origjinë të veprave të artit e kulturës të vjedhura në Shqipëri dhe të bllokuara jashtë shtetit.			3.12 Lehtësimi i procedurave të kërkimit gjetjes dhe riatdhësit të veprave të artit të vjedhura në vendin tonë dhe të trafikuar jashtë vendit.	3.12 MPB: 2,849,496 lekë për 2 vjet
3.13 Strukturat rajonale të policisë të mbajnë kontakte të vazhdueshme dhe të shkëmbejnë të dhëna me institucionet që ruajnë, administrojnë dhe ekspozojnë objekte me vlera të trashëgimisë kulturore (drejtoritë e muzeve, si kombëtare dhe lokale, zyrat e administrimit dhe koordinimit të parqeve arkeologjike, DRKK-të, QSA etj.), për sa i përket sigurisë së këtyre objekteve, ekspeditave kërkimore apo dhe kërkimeve të paligjshme arkeologjike të nëntokës dhe nënuijt nga persona të paautorizuar që synojnë përvetësimin e objekteve të trashëgimisë kulturore.			3.13. Marrja në kohë e të dhënave për veprimtari të paligjshme, në fushën e kërkimeve të paligjshme arkeologjike, përvetësimit të objekteve me vlerë për trashëgiminë, dhe parandalimin e vjedhjes dhe trafikimit të tyre, si dhe penalizimin e personave të përfshirë.	3.13 MPB: 16,681,140 lekë në masën 50% të pagës për 2 vjet
4. Fuqizimi i kapaciteteve ndërmjet trajnimeve të përbashkëta me agjencitë e zbatimit të ligjit të përfshira në planveprim.				

4.1 Hartimi i kalendarit të takimeve me grupet e interesit dhe shoqërinë civile.	Shoqata e ndërtuesve; subj. licens. arkeologji, organizata e OJQ të fushës etj.	2016–2018		
4.2 Kryerja e trajnimeve të përbashkëta, për njohje të legjislacionit kombëtar dhe ndërkombëtar në fushën e veprave të artit e kulturës, format e trafikimit të veprave të artit, dhe teknikat proaktive të hetimit .	MK; ekspertë dhe institucione të specializuara QSA; DPPSTDK; QKIPK	2016, 2017, 2018	4.2 Një trajnim në vit me 20 pjesëmarrës nga DPSH-ja dhe MK-ja.	4.2 MK: 1,500,000 lekë
4.3 Formimi i një grupi të ekspertëve me njohuri specifike në fushën e veprave të artit e kulturës sipas llojit (arkeologji, etnografi, pikturë, skulpturë, numizmatike etj.) me qëllim kryerjen e ekspertimeve përkatëse, si dhe trajnimin e personelit lidhur me njohuri në këtë fushë.		2016–2018	4.3 Hartimi i një liste të ekspertëve përkatës me njohje të posaçme për gjini të ndryshme në drejtim të njohjes dhe vlerësimit të veprave të artit e kulturës si në rastin e hetimeve, gjetjen e objekteve të ndryshme dhe trajnimin e personelit.	
4.4 Fushatë informimi për institucionet që depozitojnë dhe kanë përgjegjësi administrimi, objekte me vlera të trashëgimisë kulturore, në lidhje me procedurën ligjore që duhet të ndiqet në rast konstatimi të vjedhjes apo dëmtimit të vlerave që kanë në administrim; rolin dhe detyrën funksionale të institucioneve përgjegjëse të ngarkuara me ligj.	DPSH; DPD; DTK; QKIPK;	2016–2018	4.4 Ndërgjegjësimi i autoriteteve dhe i komunitetit në përgjithësi për vlerat e trashëgimisë kulturore dhe njohja e detyrimeve dhe procedurave për autoritetet përgjegjëse.	4.4 MPB: 8,340,570 lekë në masën 50% të pagës për 1 vit MK/QPIK: 200,000 lekë
4.5. Njohja nga strukturat e policisë dhe doganave të modelit të dokumentacionit shoqërues me të cilën një vepër arti e blerë, e dhuruar apo për qëllime ekspozimi lëviz jashtë territorit të Shqipërisë. Afishimi i këtij modeldokumenti në pikat e kalimit kufitar dhe doganor. Pasaporta e objektit e lëshuar nga QKIPK-ja përcakton dhe statusin e objektit trashëgimi ose jo. Në pikat e kalimit të kufirit e vetmja leje ligjore për objektet e trashëgimisë kulturore është ajo e lëshuar nga MK-ja dhe QKIPK-ja. DPD-ja, në përputhje me Kodit Doganor dhe “Për dispozitat zbatuese të kodit doganor”, ligjit “Për trashëgiminë kulturore”, ka detyrimin e ndalimit të të gjitha objekteve të trashëgimisë kulturore që dalin jashtë vendit pa dokumentacion të rregullt ligjor (pasaportën e objektit të lëshuar nga QKIPK-ja, urdhrin e ministrit të Kulturës ose të vendimit Këshillit të Ministrave).	DPSH DPD QKIPK		4.5 Minimizimin e mundësive të kalimit të kundërligjshëm të veprave të artit nëpërmjet pikave të kalimit kufitar.	4.5 MK/QKIPK/GKA 200,000 lekë
4.6 Krijimi i një bërthame specifike policore në qendër dhe bazë, pranë Drejtorisë për Narkotikët dhe Trafikët (pjesë e strukturave për trafikun e paligjshëm) e cila të trajnohet në vazhdimësi për një punë më të specializuar kundër vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit e kulturës. Në shkollën e policisë të futen programe mësimore që japin informacione formuese për arkeologjinë, veprat e arteve pamore, objektet e kulturës materiale dhe shpirtërore, pra të futet lënda e historisë së artit dhe kulturës shqiptare dhe botërore. Ndërkohë, të bëhen trajnime urgjentisht dy herë në vit, 1-javore, me përfaqësues të çdo qarku për të pasur personel më të kualifikuar. Personat e trajnuar të merren në provim për dijenitë e marra. Të futet në programin mësimor për të gjithë studentët e shkollës së policisë vizitat në Galerinë Kombëtare të Arteve, Muzeun Historik Kombëtar, në disa qendra arkeologjike, si në Apoloni dhe Butrint.	DPSH MK; QSA; QKIPK; MASH	2016	4.6 Rritja e treguesve të punës policore, në drejtim të evidentimit të problematikës dhe marrjen e masave për parandalimin dhe goditjen e aktivitetit kriminal në fushën e vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit e kulturës (n.p.m. një strukture solide policore të specializuar).	4.6 MPB: 372,000 lekë për trajnim
4.7 Zhvillimi i trajnimeve me punonjësit e policisë, doganave, për shtimin e njohurive profesionale që lidhen me trashëgiminë kulturore në tërësi, legjislacionin për veprat e artit e kulturës. Konkretisht, shihet si më emergjente që nga specialistë pranë DPPSTD-së, QSA-së, QKIPK-së, duhet të ofrohen kurse trajnimi për punonjësit e Policisë së Shtetit dhe doganave si në qendër ashtu edhe në rajone të ndryshme në Shqipëri, kryesisht nëpër zonat ku janë më tepër të përqendruara vlerat e trashëgimisë kulturore.	QSA DTK QKIPK		4.7 Njohja e veprave të artit në tërësi, pasuritë dhe trashëgimitë kulturore të vendit, objektet më të rrezikuara apo që synohen nga trafikantët.	4.7 MK: 1,500,000 lekë

Kurset e trajnimit të jenë me punonjës të përzgjedhur policie dhe atyre të doganave me rezultate të larta në lëndët mësimore. Këto kurse duhet të jenë të përhershme me një program vjetor dhe kohëzgjatje 2-javore secili. Normalisht 2 herë në vit. Kursi do të jetë i kombinuar edhe me vizita në galeri dhe muze arti, në disa qytete sipas programit. Biblioteka e Qendrës së Formimit Policor të ketë në fondet e saj për studentët botime të ndryshme për artin dhe kulturën shqiptare dhe botërore. Derisa të plotësohet fondi i kësaj biblioteke edhe me kalime inventari dhe dhurata nga institucionet në varësi të MK-së, mund të shfrytëzohen bibliotekat e disa institucioneve të ndryshme të specializuara, si: - Biblioteka e Universitetit të Arteve; - Biblioteka Kombëtare; - Biblioteka e GKA, Tiranë; - Biblioteka e IMK; - Biblioteka e QSA. 4.8 Trajnimi i oficerëve të policisë (specialistëve të L.K. Trafiqueve të paligjshme), në drejtim të njohjes së legjislacionit kombëtar dhe ndërkombëtar në fushën e veprave të artit e kulturës (ligji i trashëgimisë kulturore, Konventa e UNESCO-s etj.) format e trafikimit të veprave të artit dhe mjeteve të metodave më efektive hetimore në luftë kundër këtij fenomeni. Përvetësimi i praktikave më të mira (nga hetimet, trajnimet, brenda dhe jashtë vendit) në funksion të një pune më të mirë kundër fenomenit të vjedhjes. 4.9 Të rritet ndërgjegjësimi ndërmjet punonjësve të institucioneve kombëtare përgjegjëse (policisë, doganave, Dr. Tr. Kulturore, arkivave, organeve të pushtetit lokal) për bashkëpunimin ndërmjet tyre për rritjen e efektshmërisë, së punës në drejtim të parandalimit të vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit dhe hetimeve me profesionalizëm të rasteve të evidentuara për këtë fenomen. 4.10 Të rritet ndërgjegjësimi i opinionit publik për dëmet dhe efektet negative për kulturën dhe shoqërinë shqiptare, që sjell fenomeni i vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit e kulturës. Publikimi i rasteve të penalizimeve apo arrestimeve të kryera nga policia në lidhje me vjedhjen dhe trafikimin e veprave të artit e kulturës. 4.11 Rritja e kapaciteteve të institucioneve përgjegjëse për identifikimin, administrimin dhe ruajtjen e objekteve pasuri kulturore e luajtshme. 4.12 Njehsimi i katalogut të humbjeve në databazën e QKIPK-së me faqen ASF 2 të Interpolit me qëllim që të kemi një informacion të saktë dhe në kohë në nivel ndërkombëtar. Të mundësohet plotësimi i të dhënave të objekteve të humbura sipas formatit të Interpolit (objekt ID). T'i kërkohej Zyrës së Interpol - Tirana mundësimi i këtij formati. 4.13 Bashkëpunimi me qëllim evidentimin dhe regjistrimin e pasurive të trashëgimisë kulturore në pronësi dhe përdorim të institucioneve fetare. 4.14 Rritja e numrit të hetimeve proaktive në bashkëpunim me prokurorinë.	MK; GKA; QKIPK; DPD; DPT; QSA; DRKK QKIPK DPP DPD DRKK QKIPK DPP DPD KSHK MK QKIPK; Interpol Tirana; MPB. DPPSTKD; QKIPK;	2016–2018 i detyrueshëm përmes një urdhri apo VKM-je 2016–2018	4.8 Njohja e legjislacionit kombëtar dhe ndërkombëtar për veprat e artit dhe kulturës, format e metodat efektive hetimore në këtë drejtim. 4.9 Rritja e efikasitetit të punës së institucioneve kombëtare përgjegjëse për parandalimin dhe goditjen e këtij aktiviteti kriminal. 4.10 Botime të ndryshme, për efektet negative, për kulturën, ekonominë dhe shoqërinë shqiptare, që sjell fenomeni i vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit e kulturës, me pjesëmarrës nga institucionet kombëtare përgjegjëse. 4.12 Rritja e zbulueshmërisë së veprave penale për trafikimin e veprave të artit me 1.4% në vitin 2018 në raport me vitin 2014, në sajë të implementimit të sistemit të INTERPOL-it dhe sistemit TIMS. 4.13 Krijimi i një baze të dhënash ku të regjistrohen, me të dhëna të plota dhe foto, pasuritë e trashëgimisë kulturore në posedim të enteve të kultit (sipas formatit të objekteve, të inventarizuara nga QKIPK-ja. 4.14 Rritja e numrit të operacioneve me metodat speciale të hetimit të trafiqueve të paligjshme me 5% deri në vitin 2018, krahasuar me 2014.	4.10 MK: 500,000 lekë 4.12 MPB: 118,729 lekë/për 1 muaj 4.13 MK: 200,000 lekë 4.14 MPB: 27,732,696 lekë për 2 vjet
---	--	--	---	--

Shkurtime e përdorura

KM	Këshilli i Ministrave
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
DPSH	Drejtoria e Policisë së Shtetit
MK	Ministria Kulturës
DPPSTDK	Drejtoria e Përgjithshme e Planifikimit Strategjik për Trashëgiminë dhe Diversitetin Kulturor
QKIPK	Qendra Kombëtare e Inventarizimit të Pasurive Kulturore
GKA	Galeria Kombëtare e Arteve
IMK	Instituti i Monumenteve të Kulturës
DRKK	Drejtoritë Rajonale të Kulturës Kombëtare (Durrës, Vlorë, Korçë, Gjirokastrë, Berat, Shkodër)
ZAKPA	Zyrat e Administrimit dhe Koordinimit të Parqeve Arkeologjike
ASHA	Agjencia e Shërbimit Arkeologjik
MHK	Muzeu Historik Kombëtar
MAS	Ministria e Arsimit dhe Sporteve
QSA	Qendra e Studimeve Albanologjike
IAKSA	Instituti i Antropologjisë Kulturore dhe Studimit të Artit
IA	Instituti i Arkeologjisë
IKMT	Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit
DPD	Drejtoria e Përgjithshme e Doganave
PP	Prokuroria e Përgjithshme

Llogaridhënia, monitorimi dhe analiza

Monitorimi bëhet në zbatim të Planit të Veprimit për parandalimin dhe luftën kundër trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme nga grupi ndërinstitucional të punës, për monitorimin e luftës kundër vjedhjes dhe trafikimit të veprave të artit e kulturës, me pjesëmarrjen e një përfaqësuesi të çdo institucioni përgjegjës (DPSH, DPD, QSA etj.)

Analizimi i punës së bërë në këtë plan veprimi për parandalimin dhe luftën kundër trafikimit të pasurive kulturore të luajtshme dhe evidentimi i arritjeve për çdo fazë të implementimit të objektivave të planveprimit.

Rritja e numrit të procedimeve penale dhe hetimeve proaktive.

Përbërja e grupit teknik ndërinstitucional të punës do të jetë si më poshtë:

- Drejtoria Përgjithshme për hetimin e krimit të organizuar dhe krimet e rënda (Sektori për Hetimin e Trafikut të Paligjshëm).

- Drejtoria e Përgjithshme e Planifikimit Strategjik për Trashëgiminë dhe Diversitetin Kulturor.

- Qendra Kombëtare e Inventarizimit të Pasurive Kulturore.

- Galeria Kombëtare e Arteve.

- Instituti i Monumenteve të Kulturës.

- Agjencia e Shërbimit Arkeologjik.

- Muzeu Historik Kombëtar.

- Qendra e Studimeve Albanologjike.

- Instituti i Antropologjisë Kulturore dhe Studimit të Artit.

- Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Terri-torit.

- Drejtoria e Përgjithshme e Doganave.

- Prokuroria e Përgjithshme.

- Shërbimi Informativ i Shtetit.

Grupi teknik do të përgatisë një raport të plotë vjetor për masat e marra dhe arritjet në lidhje me zbatimin e planin e veprimit.

(Në raport do të pasqyrohet shkalla e arritjes së indikatorëve vit pas viti.)

Si indikatorë kryesorë për monitorimin e performancës do të jenë:

- Rritja e zbulueshmërisë të veprave penale për trafikimin e veprave të artit me 1.4% në vitin 2018 në raport me vitin 2014, në sajë të implementimit të sistemit të INTERPOL-it dhe sistemit TIMS.

- Krijimi i një baze të dhënash ku të regjistrohen, me të dhëna të plota dhe foto, pasuritë e trashëgimisë kulturore në posedim të enteve të kultit (sipas formatit të objekteve të inventarizuara nga QKIPK-ja.

- Rritja e numrit të operacioneve me metodat speciale të hetimit të trafikeve të paligjshme me 5% deri në vitin 2018, krahasuar me 2014-n.

- Krijimi dhe përditësimi i inventarit të fondit kombëtar të pasurive kulturore nga institucionet që posedojnë dhe administrojnë objekte apo fonde të pasurive kulturore.

- Fuqizimi i kapaciteteve teknike dhe profe-sionale përmes organizimit të trajnimeve dhe të takimeve të përbashkëta.

- Rritja e bashkëpunimit ndërkombëtar dhe hetimeve të përbashkëta.

Ndërgjegjësimi në komunitet mbi trafikimin e pasurive kulturore të luajtshme dhe pasojat.